

Alkotmánybíróság
1015 Budapest
Donáti utca 35-45.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1068-4/2016
Érkezett:	2016 JÚL 1.1.
Példány:	1-1
Melléklet:	Ø db
Kezelőiroda:	75

Tárgy: IV/1068-3/2016. sz. ügy

Tisztelt Alkotmánybíróság!
Tisztelt Főtitkár Úr!

Alulírott [REDACTED] mint Erneszt Sándor panaszos képviselőjében eljáró ügyvéd, hiánypótlási felhívására az alábbiakat adom elő.

Levelében kérte, hogy jelöljem meg, a támadott döntések ügyfelem mely Alaptörvényben biztosított jogát sérti, mivel a beadványom a véleménynyilvánítási szabadság sérelmét állítja, ám ennek jogalapjaként az Alaptörvény XI. cikkének első bekezdését jelöli meg, mely a művelődési jogról rendelkezik.

A tévesen megjelölt jogalap természetesen elírás, melyet korigálva következőképpen módosul az indítványom:

„Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság 8.Bf.111/2015/7. számú ítéletének, valamint az azzal helybenhagyott, a Szombathelyi Járásbíróság mint első fokon eljáró bíróság 1.B.832/2012/50. számú ítéletének, és semmisítse meg azokat, mert e bírói döntések sértik a panaszosnak az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében garantált jogát a véleménynyilvánítás szabadságához.”

Az elírást az indítvány eredeti szövegében is módosítottam, melyet ezúton újra megküldök. Más változtatást az indítvány nem tartalmaz, az teljes egészében megegyezik az eredetileg benyújtott indítvánnyal. Az ahhoz kapcsolódó kiegészítéseket jelen hiánypótlásra adott válasz tartalmazza.

Levele utal arra, hogy a panasz indokolásának célszerű kiterjednie az Alaptörvénynek az alkotmányjogi panaszban hivatkozott valamennyi rendelkezésére, illetve arra, hogy azokat miért és mennyiben sértik a támadott bírói döntések.

Azt, hogy a bírói döntések milyen jogalapon, miért és mennyiben sértik a panaszos Alaptörvényben biztosított véleménynyilvánítási szabadságát, az indítvány 4.3. pontjában szereplő indoklás fejt ki mintegy hat oldal terjedelemben. Felhívására az indítványt e vonatkozásban az alábbiakkal tudom még kiegészíteni:

Az ügyben eljáró bíróságok a panaszossal szemben véleménynyilvánítással elkövetett becsületsértés miatt büntetőjogi szankciót alkalmaztak. Az e döntésben megnyilvánuló alapjogkorlátozás alkotmányos indokaként a sértett polgármester emberi méltósághoz való jogának sérelmét jelölték meg azon az alapon, hogy a méltóságot sértő véleménynyilvánítás a közhatalom-gyakorló személyekkel szemben sem megengedett.

Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében megjelenő általános alapjogi teszt, továbbá az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdésében szereplő specifikus korlátozási szabály értelmében az emberi méltósághoz való jog legitim célja lehet a véleménynyilvánítási szabadsághoz való jog korlátozásának. A korlátozásnak azonban mindenkor meg kell felelnie az arányosság követelményének is. Annak az elvárásnak tehát, hogy a véleménynyilvánítás szabadságát a jogalkalmazó csak elkerülhetetlen esetekben, és csak olyan mértékben korlátozza, amely feltétlenül szükséges és az elérni kívánt cél fontosságával arányos. A jelen ügy alapjául szolgáló panaszindítvány azt állítja, és amellet érvel, hogy a panaszos ügyében eljáró bíróságok nem tartották szem előtt ezt a követelményt, amikor a „Maga egy fasiszta!” kijelentésért bűnösnek nyilvánították a panaszost becsületsértés vétségében.

A panasszal érintett büntetőítéletek alapjául szolgáló bírósági jogértelmezés szerint a közhatalmat gyakorló személy személyes tulajdonságának szféráját érintő, egyúttal jóhírnevét súlyosan romboló értékítélet *fogalmilag* nem élvezheti a véleményszabadság védelmét, mivel az ilyen kijelentés a bíróság szerint *eleve* nem állhat összefüggésben közügyekkel. Ezt alapul véve állapítja meg a bíróság, hogy a fasiszta jelző, amely egyrészt „kirekesztő, dehonesztáló és becsületsértő”, másrészt „a polgármester személyének, személyes tulajdonságának szféráját érinti” kizorul a szólásszabadság védelmét élvező közlések köréből.

A támadott ítéletek ugyanakkor szem elől tévesztik, hogy a közügyekkel összefüggő közlések és az emberi tulajdonságról árulkodó, súlyosan becsületsértő közlések nem egymást kizáró kategóriák. A két fogalomkör történetesen nagyon is gyakran fedí át egymást. Annak, hogy valami közügyeket érintő közlésnek minősül-e, nem az a mércéje, hogy egy adott bírálattal mennyire becsületsértő, illetve mennyire enged következtetéseket levonni a bírált személy emberi jellemére vonatkozóan. Szituációtól és kontextustól függően ugyanis bármely közlés mutathat összefüggést közügyekkel. Hogy egy bírói jogvita tárgyává tett konkrét közlés ilyennek minősül-e, azt a bíróságok csak körültekintő vizsgálat alapján dönthetik el. Ebből kifolyólag csak alapos, szisztematikus vizsgálat alapján lehet állást foglalni abban, hogy egy közhatalom-gyakorló személy méltóságának védelme konkrét esetekben határt szab-e véleménynyilvánításnak. A támadott ítéletek ezt a vizsgálatot mulasztották el, és ennek következtében idézték elő a szólásszabadság aránytalan mértékű korlátozását.

Ha ugyanis egy a szólásszabadság határait kereső büntetőjogi jogvitában elmarad annak a kérdésnek a körültekintő vizsgálata, hogy az inkriminált közlés – tárgyát, apropóját, kontextusát stb. tekintve – összefüggésben áll-e közüggyel, illetve hogy ez az összefüggés mennyire szoros, az arányossági vizsgálat szükségszerűen csorbát szenved. Az ugyanis, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának meg kell-e hátrálnia az emberi méltósághoz való jog érvényesülése érdekében, alapjában véve függ attól, hogy mutat-e összefüggést közügyekben való részvétellel.

Az alkotmányjogi panasz rámutat arra, hogy a fenti okfejtés fonalán haladva az eljáró bíróságok súlyosan téves következtetést vontak le abból az Alkotmánybíróság által korábban már lefektetett absztrakt alkotmányos tételből, amely szerint az emberi méltóság korlátozhatatlan aspektusát érintő, az emberi mivolt legbensőbb lényegét sértő közlések korlátját képezik még a közéleti vita szabadságának is, és akár büntetőjogi eszközökkel is üldözhetőek {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [29]}.

A panasz alapján meghozott döntés tovább formálhatná azokat a dogmatikai kereteket, amelyekhez a jogalkalmazónak igazítania kell jogértelmezését akkor, amikor a méltóságvédelem és szólásszabadság büntetőügyekben felmerülő konfliktusát kell az Alaptörvénnyel összhangban feloldania. Jelen ügy arra ad alkalmat a testületnek, hogy egyértelműsítse, büntetőügyekben milyen szempontok figyelembevételével kell egy közhatalom-gyakorló személyt bíráló értékítéléről eldönteni, érinti-e az emberi méltóságnak azt a magvát, amely mindenkitől feltétlen tiszteletet vár el, még a közéleti megnyilvánulások során is.

Budapest, 2016. július 4.

A panaszos képviselőjében:

